

Улога Акредитационог тела Србије у области оцењивања усаглашености

ATC Akreditaciono telo Srbije

Светска трговинска организација

- Доноси правила која регулишу међународне трговинске односе
- Правила су усмерена и на либерализацију трговине и подстицање даљег развоја трговине
- Раст трговине – пораст продуктивности, пораст конкурентности, специјализација
- Јединствено тржиште као и смањење трговинских баријера доприноси привредном развоју и подизању животног стандарда

ATC Akreditaciono telo Srbije

СТО Споразум о техничким препрекама трговини

- Споразум о техничким препрекама трговини Светске трговинске организације осигурава да технички прописи и стандарди укључујући и поступке оцењивања усаглашености не представљају непотребну препреку у међународној трговини
- Омогућава предузимање мера у циљу заштите здравља и живота људи, животиња и биљака, заштите животне средине, осигурања квалитета и спречавања превара

WORLD TRADE ORGANIZATION
ORGANISATION MONDIALE DE COMMERCE
ORGANIZACION MUNDIAL DEL COMERCIO

ATC Akreditaciono telo Srbije

Оцењивање усаглашености

- Оцењивање усаглашености представља проверу да ли одређени производ, материјал, услуга, систем, процес или особа задовољавају захтеве релевантног стандарда или спецификације.
- Усаглашеност према међународним стандардима обезбеђује поузданост и приступ на светско тржиште
- ISO/ CASCO - представници земаља ISO чланица, техничких комитета и других међународних организација
  - Развој докумената заједно са International Electrotechnical Commission (IEC) и the European Committee for Standardization (CEN)
  - Других девет међународних организација – the International Accreditation Forum (IAF) и the International Laboratory Accreditation Cooperation (ILAC)

ATC Akreditaciono telo Srbije

СТО Споразум о техничким препрекама трговини

Art. 6.1

Art. 6.3

- Државе чланице СТО имају обавезу да прихвате резултате оцењивања усаглашености из других држава у случајевима када су примењиване процедуре оцењивања еквивалентне
- Две или више држава чланица могу закључити споразуме о међусобном признавању резултата тела за оцењивање усаглашености
- Ради потписивања споразума може се тражити испуњење одређених захтева укључујући и техничку компетенцију тела за оцењивање усаглашености

ATC Akreditaciono telo Srbije

СТО ТБТ споразум – члан 6.1.1 Примена акредитације – компетенција и поверење

Акредитација обезбеђује верификацију техничке компетенције тела за оцењивање усаглашености

Члан 6.1.1

Акредитација примењивана у складу са релевантним међународним стандардом представља поуздан начин успостављање поверења

ATC Akreditaciono telo Srbije

Акредитација

- Део система инфраструктуре квалитета који укључује и оцењивање усаглашености и надзор на тржишту
- Крајњи циљ– Обезбеђивање усклађености са релеванним стандардом
- Акредитација – званично утврђивање компетенције организација за оцењивање усаглашености
- Компетенција – показана способност да се примене знање и вештина

Акредитационо тело Србије

Акредитација

формална потврда компетенције за одређене послове

Компетенција

технички захтеви
независност
непристрасност
систем менаџмента квалитета

Акредитационо тело Србије

Акредитација = Компетентност
Сертификација = Усклађеност

Акредитационо тело Србије

Стандарди

Акредитационо тело Србије

10

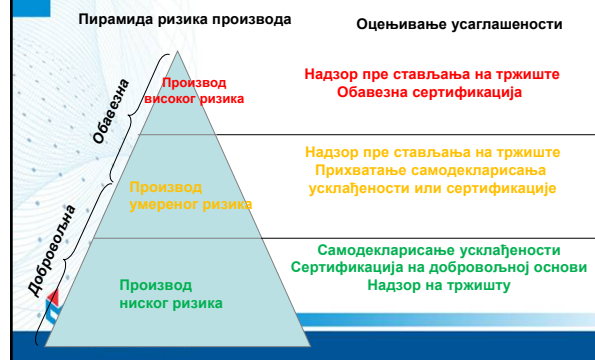
Безбедност – главни циљ акредитације

- **Заштита јавног интереса**
  - Опште здравље и безбедност
  - Безбедност и здравље на раду
  - Заштита потрошача
  - Заштита животне средине
- **Обезбеђивање слободног протока роба и услуга**
  - Уклањање баријера трговини

Акредитационо тело Србије

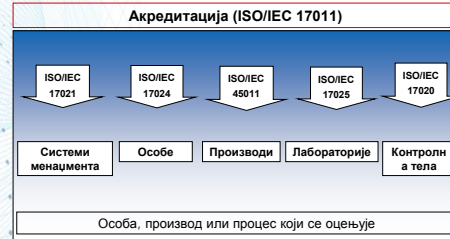
Оцењивање усаглашености и анализа ризика

Значај акредитације

- Независна и непристрасна оцена компетентности тела која обављају испитивање, еталонирање, сертификацију и контролисање.
- Акредитација је начин за успостављање поверења на тржишту производа и услуга**
- Повезивањем система акредитације у Србији са европским и светским системима акредитације обезбедиће се препознавање и прихватање резултата оцењивања усаглашености урађеног у Србији.

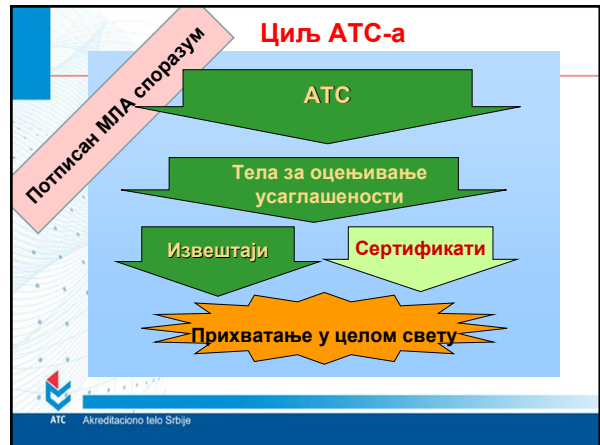
Међународни стандарди који се примењују код потврђивања компетенције

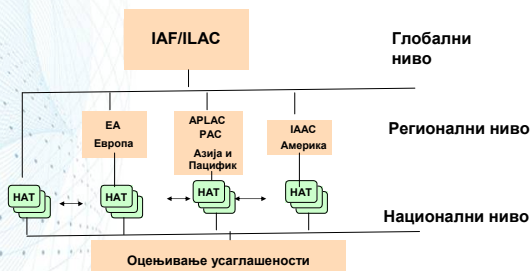
Потписан Multilateral Agreement несметано кретање роба и услуга

- EA - 2/02 EA Policy and Procedures for the Multilateral Agreement - Оцењивање акредитационог тела и акредитованих организација
- Циљ - стицање поверења да акредитационо тело оцењивања и акредитације спроводи у складу са свим захтевима ISO/IEC 17011 стандарда, одговарајућим европским стандардима EN серије 45000 односно ISO/IEC стандардима као и одговарајућим документима EA, ILAC и IAF.

Циљ АТЦ-а

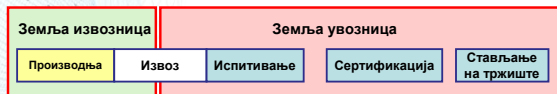

Јединствена светска мрежа акредитације

Споразум о међусобном прихватању извештаја и сертификата

Велики број трговинских односа укључује тестирање и сертификацију у земљи увозници

Споразум о међусобном прихватању извештаја и сертификата

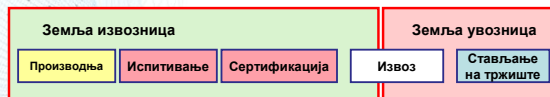
У првој фази може доћи до међусобног прихватања извештаја лабораторија за испитивање и еталонирање

ATC Akreditaciono telo Srbije

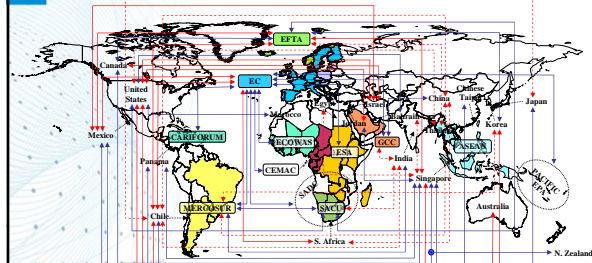
Споразум о међусобном прихватању извештаја и сертификата

У другој фази може доћи до међусобног прихватања сертификата

ATC Akreditaciono telo Srbije

Споразуми о слободној трговини

ATC Akreditaciono telo Srbije

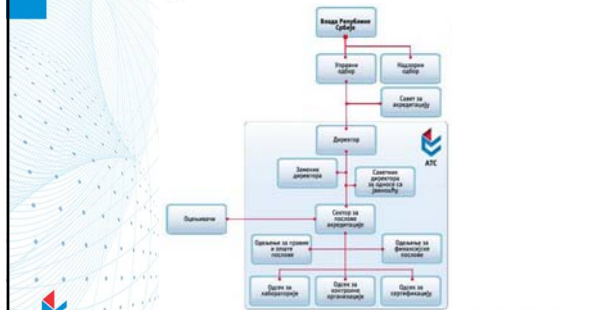
АТЦ – оснивач Влада Републике Србије

- У Србији акредитацију спроводи **Акредитационо тело Србије - АТЦ**. АТЦ је основала Република Србија као самосталну непрофитну организацију која спроводи Закон о акредитацији.
- Акредитационо тело Србије** спроводи акредитацију на основу:
  - [Закона о акредитацији](#) ("Службени лист СЦГ", бр.44/2005),
  - [Одлуке о оснивању Акредитационог тела Србије](#) ("Службени гласник РС", бр.96/2006),
  - [Статута Акредитационог тела Србије](#),
- Стандарда серије **SRPS ISO/IEC 17011, 17020, 17021, 17025**, који садрже захтеве за рад националног тела за акредитацију и оцену компетенције организација за оцену усаглашености

ATC Akreditaciono telo Srbije

АТЦ – оснивач Влада Републике Србије

ATC Akreditaciono telo Srbije

АТЦ – оснивач Влада Републике Србије

- [Правила акредитације](#)
- Пословника о квалитету
- Процедура, упуштава и смерница [EA - European Cooperation for Accreditation](#) и/или [ILAC - International Laboratory Accreditation Cooperation](#) и/или [IAF - International Accreditation Forum](#)
- секторских закона и прописа**
  - Закон о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености производа са прописаним захтевима
  - Закон о метрологији
  - Закон о стандардизацији,
  - Закон о безбедности хране,
  - Закон о ветеринарству
  - Закон о заштити животне средине,
  - Закон о заштити ваздуха

ATC Akreditaciono telo Srbije

Правни оквир

Закон о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености („Службени гласник РС”, број 36/09);

- Уредба о начину именовања и овлашћивања тела за оцењивање усаглашености („Службени гласник РС”, број 98/09);
- Уредба о начину спровођења оцењивања усаглашености, садржају исправе о усаглашености, као и облику, изгледу и садржају знака усаглашености („Службени гласник РС”, број 98/09);
- Уредба о начину признавања иностраних исправа и знакова усаглашености („Службени гласник РС”, број 98/09);
- правилници којима се утврђују технички и други захтеви за производе

ATC Akreditaciono telo Srbije

Оцењивање усаглашености производа са прописаним захтевима

Техничким прописом утврђује се:

Обавеза спровођења оцењивања усаглашености;

Ко спроводи оцењивање усаглашености:

1. произвођач – самостално или уз учешће именованог тела за оцењивање усаглашености;
2. именовано тело за оцењивање усаглашености или
3. орган државне управе;

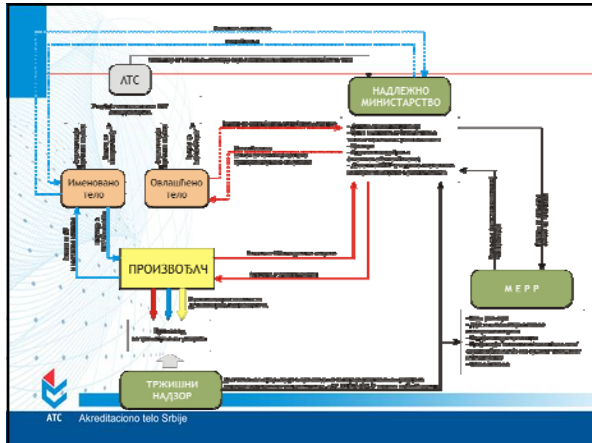
Захтеви које тело за оцењивање усаглашености (ТОУ) мора да испуни да би било именовано;

Начин оцењивања усаглашености производа са прописаним захтевима (примена једног поступка, неколико поступака или комбинације различитих поступака - модули);

Врста исправе о усаглашености која мора да прати производ који се ставља на тржиште.

ATC Akreditaciono telo Srbije

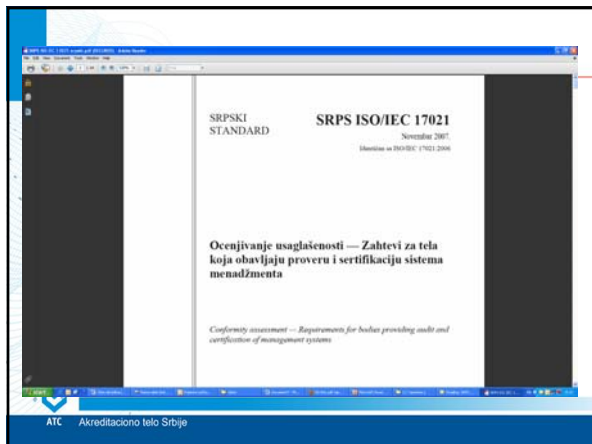
ATC Akreditaciono telo Srbije

ШТА АКРЕДИТАЦИОНО ТЕЛО СРБИЈЕ РАДИ?

- утврђује компетентност организација за обављање послова оцењивања усаглашености и то: испитивања, контролисања и сертификације,
- утврђује компетентност организација за обављање послова еталонирања,
- утврђује и објављује правила акредитације,
- учествује у раду европских и међународних организација за акредитацију и заступа националне интересе у њима,
- води регистар акредитованих организација и друге послове из области акредитације.

ATC Akreditaciono telo Srbije

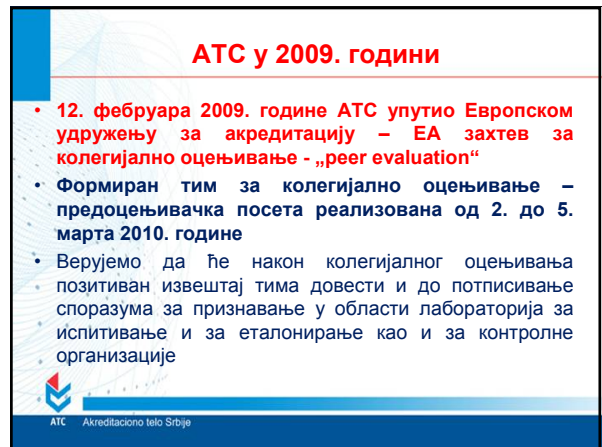
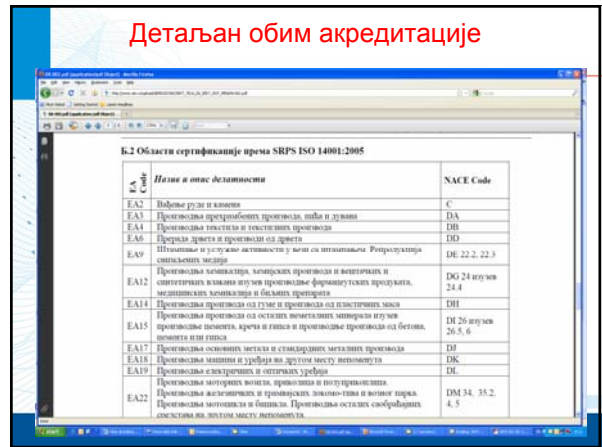
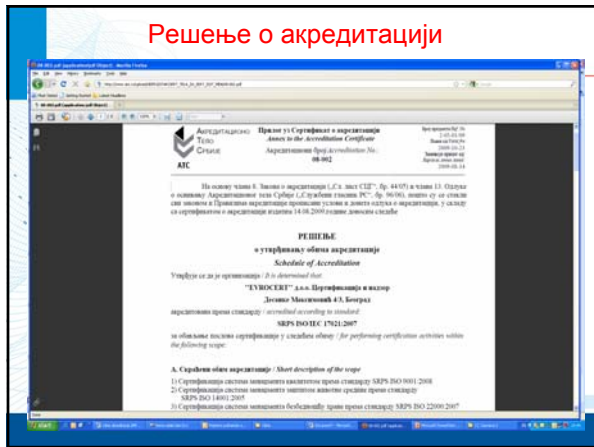
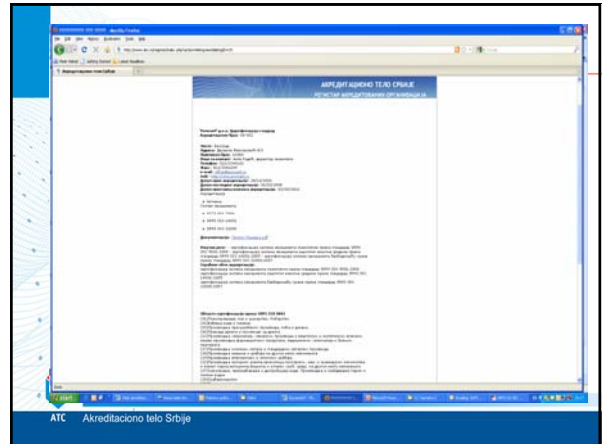
ATC Akreditaciono telo Srbije

Списак стандарда, правила, смерница и упутстава које треба да задовољи подносилац пријаве

	SRPS ISO/IEC	EU ETS Directive	ATC-ИМ01
5. Спецификациони услови за сертификацију система менеджмента	SRPS ISO/IEC 17021:2007	EA-704 Legal Compliance as a part of accredited ISO 19011:2004 certification in order to allow bodies providing or performing certification services to demonstrate compliance	ATC-ИМ01 Правила сертификације
		EA-705 EA Guidance on the Application of ISO/IEC 17021:2006 for Combined Audits	ATC-ИМ02 Правила за постројавање органа за сертификацију система менеджмента
		IAF MD1:2007 Certification of Multiple Sites Based on Sampling	ATC-ИМ04 Правила за постројавање органа за сертификацију система менеджмента
		IAF MD2:2007 Transfer of Accredited Certification of Management Systems	
		IAF MD 3:2008 Advanced Surveillance and Recertification Procedures (ASRP)	
		IAF MD 5:2009 Direction of QMS and EMS Audits	
6. Спецификациони услови за	SRPS ISO/IEC 17024:2005	IAF GD 24:2004 IAF Guidance on the	ATC-ИМ01 Правила сертификације

ATC Akreditaciono telo Srbije

АТС у 2009. години

Повећан је број предмета акредитованих организација

- процес акредитације укупно предмета **424**
- број предмета акредитованих организација износи **374** од тога **362** активних
- број предмета у поступку је **50**

- **БРОЈ ОЦЕЊИВАЊА** **358**
- **БРОЈ ДОНЕТИХ ОДЛУКА** **373**

ATC Akreditaciono telo Srbije

АТС у 2009. години

Повећан је број акредитација

Врста оцењивања усаглашености	Број акредитација
Испитивање 17025	273
Испитивање 15189	2
Еталонирање 17025	27
Контролисање 17020	45
Сертификација производа 45011	14
QMS 17021	5
EMS 17021	4
FSMS 17021	1

Велики број 371 акредитација

ATC Akreditaciono telo Srbije

Области сертификације-искуство АТС-а

- Сертификациона тела за сертификацију производа /лифтови, грађевински материјали, електрични апарати за домаћинство, антенски системи, електрични уређаји за експлозивне атмосфере, ел. проводници и каблови итд./
- Сертификациона тела за сертификацију система менаџмента квалитетом /за све ЕА кодове осим за ЕА11/
- Сертификациона тела за сертификацију система управљања заштитом животне средине / није остварена покривеност у следећим ЕА областима 7, 8, 11, 13, 20, 21, 23, 26, 30, 33 и 36/

ATC Akreditaciono telo Srbije

Проширење области деловања АТС-а

Нове шеме акредитације за

- акредитацију EMAS оцењивача, а на основу Закона о заштити животне средине, а сходно регулативи ЕС 768/2001
- акредитацију сертификационих тела у области органске производње и географског порекла, сходно нацрту Закона о органској производњи и Закона о географском пореклу где се предвиђа акредитација као предуслов за овлашћивање

ATC Akreditaciono telo Srbije

Проширење области деловања АТС-а

- акредитацију сертификационих тела за:
  - системе менаџмента безбедношћу хране (SRPS ISO 22000)
  - системе менаџмента заштитом здравља и безбедношћу на раду (SRPS OHSAS 18001)
  - систем менаџмента безбедношћу информација (SRPS ISO/IEC 27001)
- акредитацију провајдера РТ шема
- акредитацију сертификационих тела за сертификацију особља према SRPS ISO/IEC 17024 (заваривачи)

ATC Akreditaciono telo Srbije

Семинар "Са акредитацијом у Европу" 22.01.2009. године

Обуке и информативни семинари током 2009. године

Састанци техничких комитета АТЦ-а

АТЦ Акредитационо тело Србије

АТЦ 17.02.2009. године постао придružени члан ILAC

АТЦ Акредитационо тело Србије

Рад на подизању свести о значају акредитације

Студенти ФОН-а

Српско лекарско друштво

АТЦ Акредитационо тело Србије

Циљеви АТЦ-а за 2010 годину:

- Успешан завршетак EA Peer Evaluation
- Нови закон о акредитацији
- Стална промоција значаја и улоге акредитације
- Унапређење сарадње са заинтересованим странама - ресорним министарствима, потрошачима, акредитованим организација...
- Подношење пријаве за чланство у IAF
- Пријава односно проширење EA MLA за системе менаџмента и медицинске лабораторије
- Успостављање електронског документ менаџмент система

АТЦ Акредитационо тело Србије